

New Tab

CELĀ UZ SADARBĪBAS ALIANSI

VALSTS PROBĀCIJAS DIENESTS
Inese Muceniece

**Ko jūs darījāt kā pusaudži, bet tagad
atceroties par to - nāk smieklī vai ir jāšarkst?**

www.menti.com - kods 87129296

Par ko runāsim?

Parunāsim par:

- pagātni, tagadni un nākotni
 - labu dzīvi
 - attīstību
-

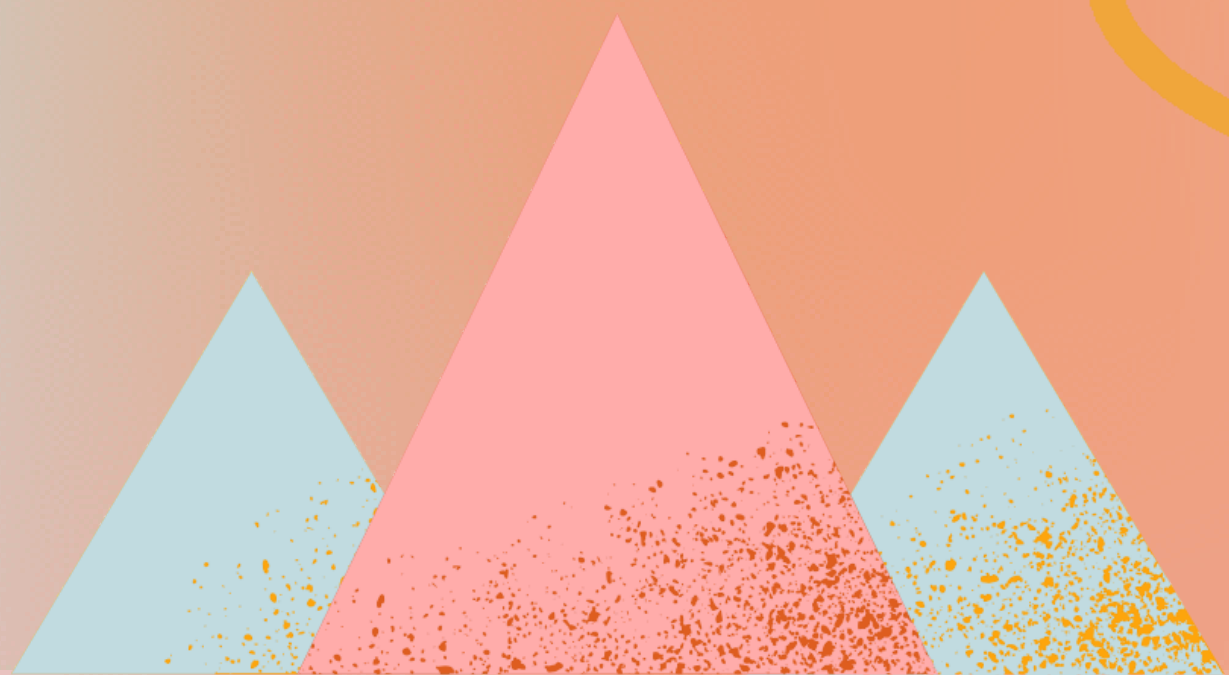
Mērķis ir sajūst

- Ko nozīmē uz cilvēku centrēta pieeja?
- Kur mēs ejam darbā ar jauniem cilvēkiem un kāpēc?
- Vai es esmu gatavs pieņemt izaicinājumus, darbā ar jauniem cilvēkiem?

“

MĒRKIS - REALITĀTE - IESPĒJAS -

RĪCĪBA

“ Sadarbības alianse?

ATTĪSTĪBA

BĒRŅA UN JAUNIEŠA
ATTĪSTĪBA

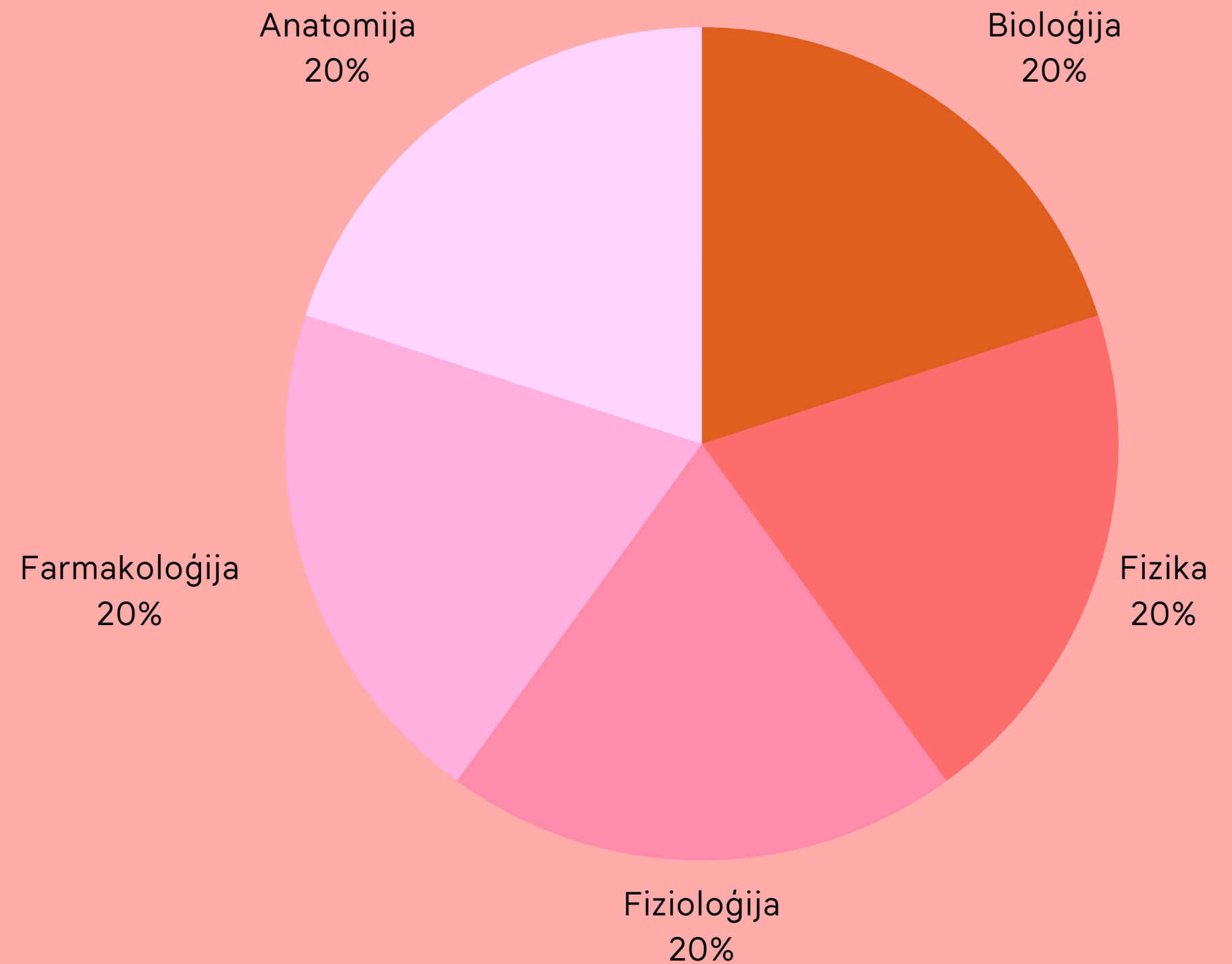

SPECIĀLISTA
ATTĪSTĪBA

NEIROBIOLOGIJA

- Procesi, kurus mēs vai jaunietis nevar ietekmēt.
- Procesi, kuri notiek.
- Procesi, kuriem ir jānotiek, jo tie palīdz pieaugt.
- Procesi, kuri ir grūti gan jaunietim, gan apkārtējiem.

Mēs varam palīdzēt jaunietim to pārdzīvot!

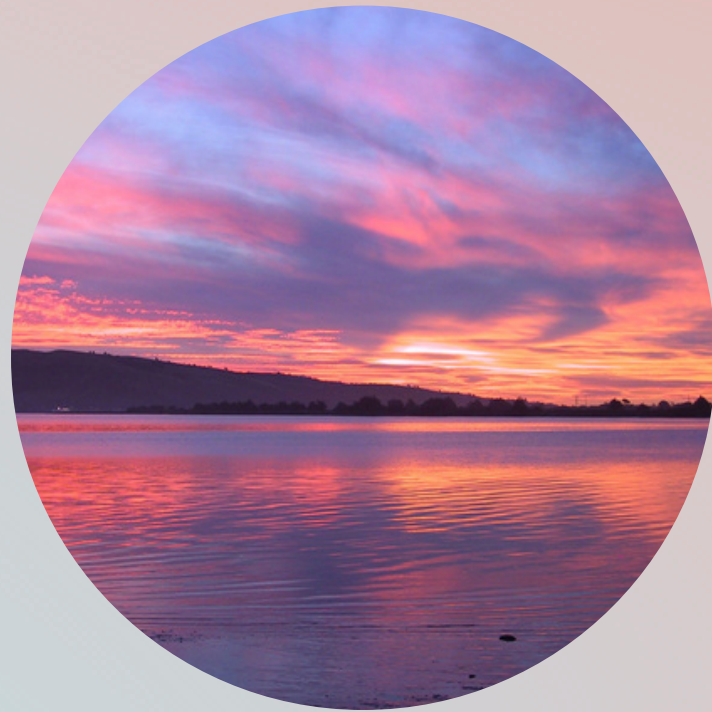

CILVĒKA REDZĒJUMA PĪEEJA

Psiholoģiskais aspekts

temperaments, raksturs,
uzvedības modeļi,
intelekts, jūtas, zināšanas,
atmiņa utt.

Garīgais aspekts

dzīves jēga, vērtības,
ticība, pārliecības utt.

Dzīves pieredze

dzīves laikā iegūtie
nosacījumi, kas
pastiprina vai maina
personu

Bioloģiskais aspekts

iedzimtība

Sociālais aspekts

prasmes, iemaņas, sociālās
grupas, to ietekme uz personu,
spējas un iespējas sevi realizēt utt.

PARUNĀSIM PAR "SEKSU"!

VAI ESMU GATAVS PAR TO
RUNĀT?

Kādas tēmas jaunietis ir ienesis sarunās ar
Jums?

Kādas esat ienesuši Jūs?

Dzimumidentitāte –
sajūta, ka esi vīrietis
vai sievietē

Dzimumnobriešana jeb
pubertāte –
dzimumdziedzeru attīstība
un to izraisītās pārmaiņas
organismā

Seksualitāte – zināšanas, ticējumi,
attieksmes, nostājas, vērtības,
uzvedība un izturēšanās seksa
jomā/ funkcijas – bērnu radīšana,
baudas radīšana un saskarsmes
veidošana

Seksuāla uzvedība:
norma vai nē

Seksuālā orientācija –
heteroseksualitāte,
homoseksualitāte un
biseksualitāte

Norma vai zaļā uzvedība

Ko jūs varat darīt?

Censties reaģēt pozitīvi un
sniegt papildus informāciju.

Kāda ir zaļā uzvedība?

Tā atspoguļo drošu un veselīgu seksuālo attīstību:

- izpaužas līdzīga vecuma bērnu un jauniešu vidū;
- atspoguļo dabisku zinkāri, eksperimentēšanu, labprātīgas darbības un pozitīvas izvēles.

Zaļās uzvedības modeļi

- Masturbē vienatnē
- Risina seksuāli detalizētas sarunas ar vienaudžiem
- Runā neķitības un joko kultūras normu ietvaros
- Izrāda interesi par erotiku/ pornogrāfiju
- Izmanto internetu/ e-medijus sarunām tiešsaistē
- Ir seksuālas vai neseksuālas attiecības
- Veic seksuālas darbības, tostarp apskaujas, skūpstās, sadodas rokās
- Ir labprātīgs orāls un/ vai ģenitāls sekss ar sava vai pretēja dzimuma līdzīga vecuma un attīstības pārstāvjiem (no 16 g.v.)
- Izvēlas būt seksuāli neaktīvs

Nedrošā vai dzeltenā uzvedība

Ko jūs varat darīt?

Šie uzvedības modeļi signalizē par nepieciešamību pievērst uzmanību un ievākt informāciju atbilstošas rīcības noteikšanai.

Kāda ir dzeltenā uzvedība?

Potenciāli var neieklāut drošas un veselīgas uzvedības robežas un var:

- izraisīt problēmas vecumu un attīstības atšķirību dēļ;
- izraisīt problēmas dēļ darbības veida, ilguma, biežuma vai konteksta, kurā tās notiek.

Dzeltenās uzvedības modeļi

- Pieklūst varmācīga rakstura pornogrāfijai
- Uzvedas netipiski un riskanti, piem., pēkšņi un/vai provokatīvi maina ģērbšanās stilu, atsvešinās no draugiem, satuvinās ar jauniem draugiem vai vecākiem cilvēkiem, viņam/viņai ir vairāk vai mazāk naudas nekā parasti, klaiņo
- Pārspīlēti raizējas par ķermeņa izskatu
- Fotografē sevi vai citus kailā vai seksuāli provokatīvā veidā un izplata šīs fotogrāfijas
- Viena lūrēšanas, eksponēšanās, sēžamvietas atkailināšanas vai neķītru žestu epizode
- Sniedz internetā savu kontaktinformāciju

DANGER

Sarkanā uzvedība

Ko jūs varat darīt?
Nekavējoties iejaukties un rīkoties!

Kāda ir sarkanā uzvedība?

NEIEKĻAUJ drošas un veselīgas uzvedības robežas. To raksturo:

- pārmērīgums, noslēgtība, apmātība, piespiešana, pazemošana un draudi;
- būtiskas vecuma, varas un attīstības atšķirības;
- ir problēmas dēļ darbības veida, ilguma, biežuma vai konteksta, kurā tās notiek.

Sarkanās uzvedības modeļi !

- Demonstrē dzimumorgānus vai publiski masturbē
- Pastiprināti interesējas par seksu, kas traucē ikdienas funkciju veikšanai
- Seksuāli noniecina/ pazemo sevi vai citus
- Mēģina piespiest citus cilvēkus parādīt dzimumorgānus
- Uzvedas seksuāli agresīvi/ vardarbīgi
- Risina seksuāli detalizētas sarunas ar jaunākiem bērniem
- Seksuāli aizskar
- Veic seksuālas darbības bez otras personas piekrišanas
- Seksuālās attiecībās izmanto/ akceptē varu un kontroli
- Traumē savus vai citu cilvēku dzimumorgānus

Kad jūs bijāt pusaudži:

Kas notika Latvijā?

Kas notika pasaulē?

Kāda bija Latvija?

Kāda bija Pasaule?

PASAULES KONTEKSTS

Kādu pasaules notikumu kontekstā ir audzis jauniētis, kuram šobrīd ir 16 gadi?

Kādu pasaules notikumu kontekstā būs audzis jauniētis, kuram 2030.gadā būs 16 gadi?

KĀDĒL, ES STRĀDĀJU AR
BĒRNIEM UN
JAUNIEŠIEM?

**MAN
PADODAS**

**CITI SAKA, KA MAN
PADODAS**

**JAUNIEŠIEM
LIELĀKS
PROGRESS**

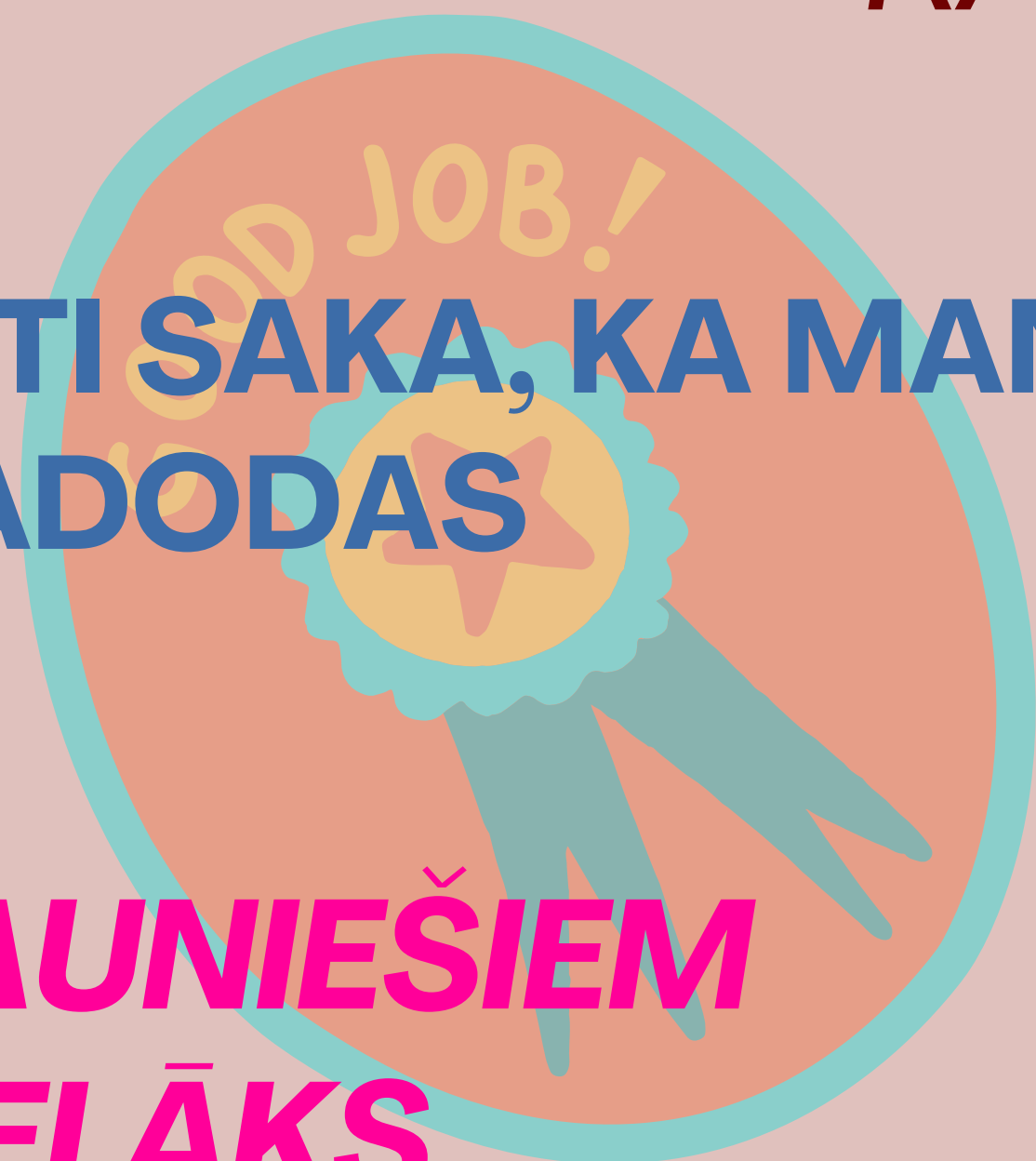
**KĀDS PIESPIEDA,
LIKA**

**MANS DARBS
VIENMĒR BIJIS
SAISTĪTS AR
BĒRNIEM**

NAV IZVĒLES

**ES JAUNIEŠUS
LABI SAPROTU**

**VIENKĀRŠI
DARBS**

SPECIALIZĂȚIA!

SPECIALIZĀCIJA

KAS TAS IR? KAS MAN JĀDARA?

Kas būtu jāzina
pietiekami labam
bērna/jaunieša
speciālistam?

Kas būtu jāprot
pietiekami labam
bērna/jaunieša
speciālistam?

Kas būtu jāzina
bērnām/jaunietim
pietiekami labai dzīvei?

Kas būtu jāprot
bērnām/jaunietim
pietiekami labai dzīvei?

KAS MAN JĀZINA?

Bērna un
jaunieša
vecumposma
īpatnības

Kognitīvi
biheiviorālā
teorija

Ar ko
sadarboties,
kādas resursu
piesaistīt

Paaudzes
aktualitātes

Sociālās
mācīšanās
teorija

Sarunu prasmes

Motivējošā
intervēšana,
pārmaiņu aplis

Digitālās
prasmes

Smadzeņu
nobriešana

Attiecību
dinamika,
attīstības fāzes

Labas dzīves
modelis

Kā rūpēties par
sevi

Kas darbojas
principus

Veselīga seksuālā
nobriešana,
uzvedība un seksuāli
aizskaroša uzvedība

MĪTI

Labs speciālists tiek
galā ar visu pats

Visu laiku ir jāizmēģina
kaut kas jauns, jo viss
vecais noveco

Labs speciālists visu
zina

Bērni nemainās cauri
gadu desmitiem

Labs speciālists ir
emocionāli
nesatricināms

PATIESĪBA

Labs speciālists piesaista citus speciālistus, dala atbildību un darbojas bērna labākajās interesēs

Ir jānovērtē un jāpatur metodes, kas strādā labi

Speciālists, kas komunicē "klasiskā formātā"

Labam speciālistam arī piemīt spēja izjust emocijas, piemīt emocionālā inteliģence, empātija

Speciālists kā "enkurs" ar realitāti

Bērni varbūt arī nemainās, bet mainās vide un apstākļi, kas ietekmē bērnu izmaiņas salīdzinot paaudzes

Labs speciālists daudz zina, bet arī nezaudē vēlmi un spēju uzzināt vairāk

**Kā es jūtos darbā ar
bērniem un jauniešiem?**
**www.menti.com - kods
87129296**

**Prasmes un zināšanas,
kuras iegūstu kā cilvēks**

**Prasmes un
zināšanas,
kuras iegūstu
kā speciālists**

Cilvēcīgās prasmes un zināšanas

Akadēmiski
apgūstamās
prasmes un
zināšanas

Speciālists vakar, šodien un rīt

ZINĀŠANAS

- Ko zinu?
- Ko nezinu?
- Kur to varu uzzināt, iemācīties?

PRASMES

- Ko protu?
- Ko neprotu?
- Kur to varu apgūt?

Kas tas ir?

NFL

Neformālās izglītības metodes (*Non – formal learning*)

Kas tas ir?

NEFORMĀLS?

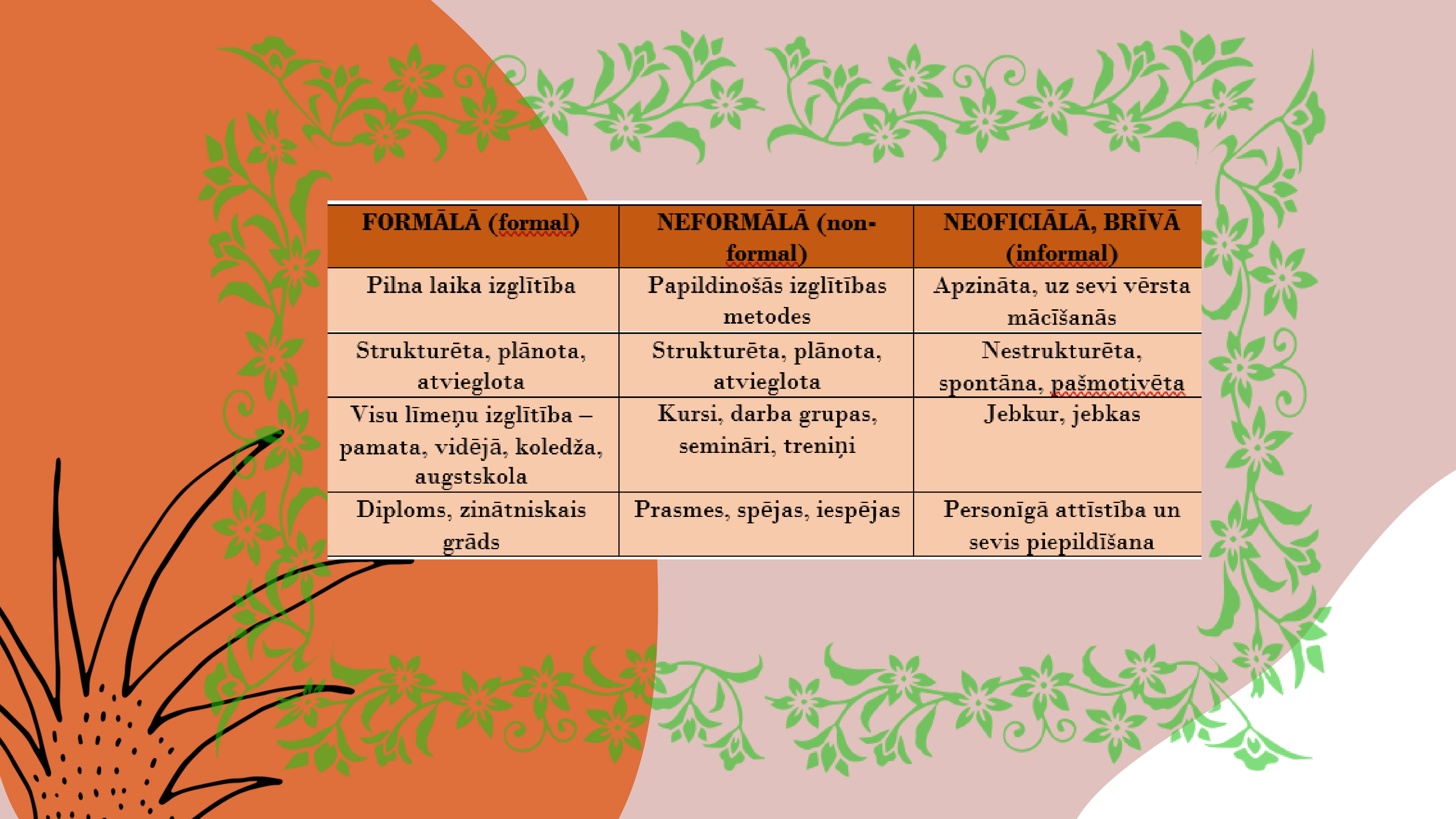
Kā izmantot, darbā ar jaunieci?

Vai man kas īpaši jāprot?

Kādas metodes un kad izmantot,
darbā ar jaunieci?

Kur to varu iemācīties?

FORMĀLĀ (<u>formal</u>)	NEFORMĀLĀ (<u>non-formal</u>)	NEOFICIĀLĀ, BRĪVĀ (<u>informal</u>)
Pilna laika izglītība	Papildinošās izglītības metodes	Apzināta, uz sevi vērsta mācīšanās
Strukturēta, plānota, atvieglota	Strukturēta, plānota, atvieglota	Nestrukturēta, spontāna, pašmotivēta
Visu līmeņu izglītība – pamata, vidējā, koledža, augstskola	Kursi, darba grupas, semināri, treniņi	Jebkur, jebkas
Diploms, zinātniskais grāds	Prasmes, spējas, iespējas	Personīgā attīstība un sevis piepildīšana

**Iepazīšanās
aktivitātes**

**Ledus laušanas
aktivitātes**

**Komandu
veidošanas
aktivitātes**

Ideju vētras

**Grupas
saliedēšanās
aktivitātes**

**Uzmundrinošās
aktivitātes
(Energizer)**

**Simulāciju
aktivitātes**

**Prezentācijas /
uzstāšanās**

**Relaksācijas
aktivitātes**

**Starpkultūru
vakars**

**Atvadišanās
aktivitātes**

KAS MAN VĒL JĀUZZINA?

Bērna un
jaunieša
vecumposma
īpatnības

Dialektiski biheviiorālā
terapija (DBT) pusaudžiem
–paredzēta jauniešiem ar
emociju regulācijas
grūtībām un augstu suicīda
risku

Neformālās
izglītības
metodes

Kā rūpēties par
sevi

Iespējas
paplašināt
sadarbību

Digitālās
prasmes

PALDIES PAR SADARBĪBU!

